

INGEZONDEN

SCHEIDEN WONEN EN ZORG: ZEKERHEDEN OVER DE SCHUTTING?

AUTEUR

ELLEN OLDE BIJVANK & JAN VEUGER

Er is de afgelopen jaren hard gewerkt om de kwaliteit van zorgverlening en het vastgoed een flinke impuls te geven. Dan gaat het onder andere over de omslag van vierpersoonskamers naar eenpersoonskamers, grotere woonappartementen in de verzorgingshuizen, toegankelijkheid van woningen, de opgestelde Normen Verantwoorde Zorg en afspraken in het kader van Arbo, hygiëne en brandveiligheid. *Ellen Olde Bijvank* en *Jan Veuger* vragen zich af wat het nut is geweest van al deze verbeteringen, nu huisvesting gedeeltelijk uit de AWBZ wordt geschrapt.

Bij het afschaffen van de lagere zorgzwaartepakketten (ZZP's) blijft een groot deel van de cliëntengroep die nu in een verzorgingshuis of een leefgroep woont, gewoon thuis wonen. De cliënt wordt door de extramuralisering weer zelf verantwoordelijk voor zijn eigen leefomgeving. Op zich past dit gedachtegoed helemaal binnen het landelijk beleid. Maar is de kwaliteitsverbetering van de afgelopen jaren dan voor niets geweest? Ja en nee. Vermoedelijk zullen cliënten soms andere keuzes maken dan professionals zouden doen.

Leven met zekerheden

Als mensen met een laag ZZP thuis blijven wonen, vervalt ook een aantal

zekerheden die tot voor kort integraal onderdeel uitmaakten van het pakket. Hoe wil een gemeenschap hiermee omgaan? Denk aan:

Veiligheid. Zeker bij de meer kwetsbare cliënten vormt brandveiligheid een aandachtspunt. Er zijn echter nog andere vormen van veiligheid waaraan gedacht kan worden. Zoals inbraakveiligheid, veiligheid om het vallen te voorkomen, hoe om te gaan met overlast en bijvoorbeeld het tegengaan van legionellabesmetting. Nabijheid. Naast veiligheid, als een van de eerste levensbehoeften, is er bij ieder mens ook de behoefte aan contact. Door de extramuralisering zullen cliënten hier grotendeels zelf in moeten voorzien. Mogelijke oplossingen om deze cliënten tegemoet te komen, zijn aandacht te hebben voor voldoende ontmoetingsmogelijkheden en het op lokaal niveau vormgeven van adequate steunsystemen. Toegankelijkheid. Ouderen die in aangepaste woningen wonen, maken minder gebruik van thuiszorg. Door de bestaande woning 'op te plussen', worden ouderen in staat gesteld om daadwerkelijk langer in hun eigen woning te blijven wonen.

Om mensen zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen laten wonen, is het van meerwaarde als de landelijke overheid haar burgers meer informeert over relevante woon- en zorggerelateerde onderwerpen. Op het moment dat burgers al van deze basiskennis op de hoogte zijn, wordt het voor lokale spelers in het veld makkelijker daarbij aan te sluiten. Lokale belanghebbenden kunnen gezamenlijk een visie opstellen over hoe zij omgaan met de speciale behoeften van ouderen en andere bijzondere doelgroepen die hierboven zijn beschreven, en hoe zij aankijken tegen

de rolverdeling van eenieder daarbij. Dan gaat het zowel om 1) het op lokaal niveau verder uitbouwen van de informatievoorziening en desgewenst 2) het uitbouwen van lokale netwerken en te komen tot een meer geïntegreerde aanpak.

Meerkosten extramuralisering

Bij het komen tot een visie zullen betrokkenen ook moeten weten in welke fysieke zorg- en welzijnsinfrastructuur ze willen investeren. Onderstaande figuur geeft een overzicht van enkele belangrijke verschillen in kapitaallasten bij intra- en extramuraal bouwen. Deze kosten zijn op jaarbasis berekend.

Een deel van de mensen met een laag ZZP zal daadwerkelijk langer thuis, in de wijk blijven wonen. Een deel van hen zal echter behoefte houden aan een vorm van zelfstandig wonen in een geclusterde woonvorm. Wie betaalt de eventuele extra voorzieningen? Alle betrokkenen zullen letterlijk hun steentje moeten bijdragen om de extra gewenste voorzieningen mogelijk te maken. De komende jaren wordt het een uitdaging voor gemeenten, burgers en partijen in het veld hoe hiermee om te gaan. ■

Intramuraal	Extramuraal	Meerprijs per appartement	Kapitaallast per jaar	Kapitaallast per maand
EXTRA RUIMTEN				
Gangen: 1.50 meter	Gangen: 1.20 meter	€ 1.500	€ 97	€ 8
Receptie, bezoekerstoilet, garderobe, wachtruimte	Niet aanwezig	€ 4.200	€ 273	€ 23
Gemeenschappelijk ruimten 4 m ² per woning	Niet aanwezig	€ 10.000	€ 650	€ 54
INSTALLATIETECHNIEK				
Brandveiligheidsvoorziening: lift, BMI, ontruiming	Standaard	€ 1.250	€ 162	€ 13
Zusterroep en spreek-/luisterverbinding	Standaard geen alarm	€ 1.500	€ 194	€ 16
Woningtoegang met elektrische sloten	Standaard	€ 1.000	€ 65	€ 5

Bron: Drs. B. Meusen-den Ouden, 2013 (bewerkt)

OVER DE AUTEURS

· *Ellen Olde Bijvank* MRE is adviseur Wonen met Zorg bij Zorggroep Groningen en heeft daarnaast haar eigen adviespraktijk · *Jan Veuger* MRE FRICS is lector Maatschappelijk Vastgoed aan Kenniscentrum NoorderRuimte (Hanzehogeschool).